



**Informe sobre el monitoratge del diagnòstic
de la infecció pel VIH a Catalunya. 2015**

**Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual
i Sida de Catalunya (CEEISCAT)**

1. Proves diagnòstiques del VIH fetes a la xarxa de laboratoris clínics de Catalunya.

El número de proves realitzades a la xarxa de laboratoris hospitalaris i d'atenció primària que notifiquen voluntàriament la realització de les proves del VIH (queden excloses les proves realitzades per al cribratge de donacions sanguínies) ha anat incrementant cada any i la taxa de proves positives ha anat disminuint, no obstant, els tres darrers anys el número de proves realitzades ha disminuït (veure taula 1). Durant l'any 2014 es van realitzar 258.483 proves, amb un percentatge de proves positives del 0,73%. La taxa de proves per 1.000 habitants va ser del 34,8.

***Taula 1.** Número de proves realitzades a la xarxa de laboratoris clínics de Catalunya i taxa de proves positives per any.*

Any	Nº de proves	% proves positives
1993	26.168	10,4
1994	54.225	7,74
1995	65.699	5,25
1996	72.893	4,57
1997	74.278	3,66
1998	117.964	2,63
1999	121.914	2,66
2000	132.966	2,29
2001	145.116	2,02
2002	177.660	1,37
2003	187.076	1,02
2004	213.957	0,90
2005	217.024	0,87
2006	254.210	0,81
2007	272.853	0,85
2008	293.304	0,85
2009	300.978	0,78
2010	305.131	0,74
2011	343.704	0,97
2012	271.293	0,71
2013	263.882	0,70
2014	258.483	0,73
TOTAL	3.912.295	1,42

2. Proves diagnòstiques del VIH fetes als centres de diagnòstic i consell assistit.

A Catalunya hi ha 12 centres que ofereixen junt amb el consell assistit la realització de la prova de manera voluntària, gratuïta, anònima i confidencial. Aquests centres estan localitzats a Barcelona (ACASC, CJAS, Projecte dels Noms-Hispanosida, SAPS, Àmbit prevenció, Stop Sida i Gais Positius), Sabadell i Terrassa (Actua Vallès), Lleida (Associació Antisida de Lleida), Girona (ACAS Girona), Tarragona (Associació Comunitària de Salut Sexual del Camp de Tarragona, Creu Roja Tarragona). El test està subvencionat pel Departament de Salut.

Des de l'any 1994 i fins al 2014 s'han realitzat en aquests centres 73.951 tests, amb un total de 1.753 positius detectats (2,4%). El número de tests ha anat incrementant en els darrers anys, disminuint, però, la taxa de proves positives (veure taula 2).

Taula 2. Número de proves realitzades als centres alternatius i taxa de proves positives per any.

Any	Nº de proves	% proves positives
1994	141	9,93
1995	719	4,03
1996	1.007	3,28
1997	894	3,36
1998	1.000	3,50
1999	792	3,91
2000	629	2,54
2001	1.025	3,32
2002	915	3,39
2003	941	3,83
2004	1.141	4,03
2005	1.575	2,29
2006	1.861	2,42
2007	3.752	2,00
2008	4.431	2,80
2009	6.423	2,10
2010	7.783	2,30
2011	8.189	2,10
2012	9.960	2,21
2013	9.905	2,09
2014	10.868	1,99
TOTAL	73.951	2,37

Les persones que es van fer la prova del VIH a la xarxa de centres alternatius el 2014 són majoritàriament homes (86,1%), entre 21 i 50 anys (85,8%), autòctons (62,9%) i HSH (70,9%). La majoria s'havien fet la prova anteriorment (64,2%), i un 29,9% se l'havien realitzat en els 12 mesos anteriors en el mateix centre. El 98,6% de totes les proves realitzades en aquests centres van ser proves ràpides. (veure taula 3)

Taula 3. Característiques de les persones que es fan la prova del VIH a la xarxa de centres alternatius

	Proves realitzades		Proves reactives	
	N	%	N	%
Sexe				
<i>Home</i>	9.100	86,1%	200	92,6%
<i>Dona</i>	1.363	12,9%	4	1,9%
<i>Transsexual</i>	106	1,0%	12	5,6%
Grups edat *				
<20	413	9,6%	7	9,5%
21-35	2.591	60,1%	53	71,6%
36-50	1.109	25,7%	9	12,2%
>50	199	4,6%	5	6,8%
Grup de Risc**				
<i>UDVP</i>	88	0,8%	0	0,0%
<i>HSH prostitució</i>	212	2,0%	25	11,6%
<i>HSH</i>	7.493	70,9%	180	83,3%
<i>Dona prostitució</i>	270	2,6%	2	0,9%
<i>Dona</i>	1.077	10,2%	2	0,9%
<i>Home heterosexual</i>	1.429	13,5%	7	3,2%
Tipus de prova*				
<i>Prova ràpida</i>	4.375	98,6%	74	100,0%
<i>Prova convencional</i>	61	1,4%	0	0,0%
Prova anterior*				
<i>Si</i>	2.846	64,2%	57	77,0%
< 12 mesos en aquest centre	850	29,9%	12	21,1%
Procedència*				
<i>Autòcton</i>	2.790	62,9%	23	31,1%
<i>Extranger</i>	1.606	36,2%	51	68,9%

* Sense les dades de BCN-Checkpoint

** Assumint que tots els clients de BCN-Checkpoint són HSH i cap és treballador sexual.



Amb la introducció de la prova ràpida a finals de 2006, s'ha incrementat la demanda de la prova en els centres alternatius de diagnòstic i consell assistit. Si es compara el número de proves del 2007 respecte al número de proves realitzades el 2006, s'observa un increment del 102,9%. El número de proves realitzades segueix incrementant cada any. Si es compara el 2014 respecte el 2006, el increment observat és del 487,8%.

3. Diagnòstic tardà de la infecció del VIH a Catalunya.

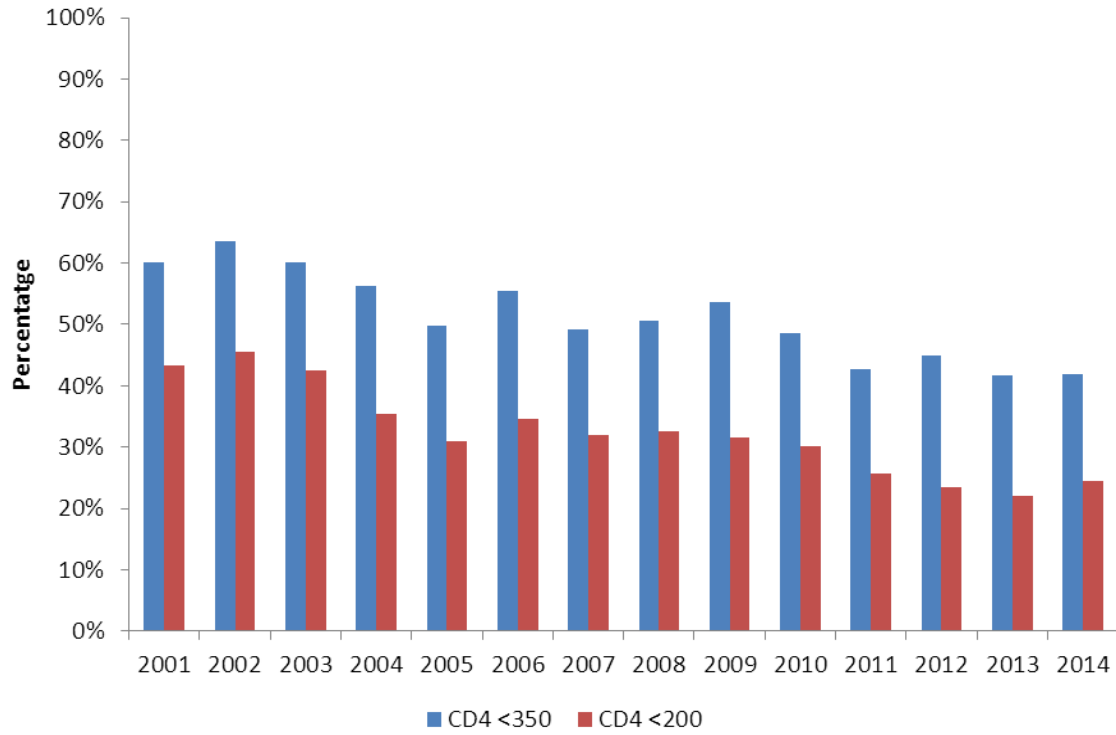
Es considera diagnòstic tardà de la infecció pel VIH quan la xifra del recompte limfòcits CD4 al moment diagnòstic és inferior a 350 cels/ μ l i diagnòstic tardà amb malaltia avançada quan el recompte de CD4 és inferior a 200 cels/ μ l.

L'any **2014**, del total de nous diagnòstics de VIH notificats, el **42%** van presentar un diagnòstic tardà i el 25%, un diagnòstic tardà amb malaltia avançada.

La proporció de diagnòstic tardà va augmentar amb l'edat sent del 22% en els menors de 20 anys, del 37% entre 25 i 44 anys, del 58% entre 45-49 anys i del 76% en els majors de 50 anys. Respecte a la via de transmissió, la major proporció de diagnòstic tardà es va observar en homes i dones heterossexuals (56% i 57%, respectivament) mentre que el homes que tenen sexe amb altres homes són els que van presentar un diagnòstic tardà més baix (37%).

Als darrers 10 anys (2005-2014), s'observa una disminució del diagnòstic tardà del VIH del 50% al 42%, respectivament. En analitzar la tendència del diagnòstic tardà segons la via de transmissió, el descens es manté per als HSH, que passen del 42% el 2001 al 37% el 2014 i per als homes heterossexuals va disminuir del 65% al 56%.

Figura 1. Evolució del diagnòstic tardà del VIH a Catalunya, 2001-2014



CONCLUSIONS

- El nombre de proves diagnòstiques del VIH realitzades a la xarxa de laboratoris de Catalunya ha anat augmentant de manera progressiva, passant de les 26.168 en el 1993 a les 258.483 en el 2014.
- Les proves realitzades en els centres alternatius de diagnòstic han incrementat força en els últims anys, sobretot després de la introducció de la prova ràpida, passant de 941 proves realitzades el 2003 a 10.868 proves durant el 2014.
- Tot i que el nombre de proves realitzades ha anat incrementant, la taxa de proves positives no ha variat de forma significativa. És important, doncs, incidir més en les poblacions de risc.
- En els darrers 10 anys, la proporció de persones amb un diagnòstic tardà ha disminuït, tot i que l'any 2014 encara es manté elevat. Els homes heterossexuals i els UDVP són els grups que presenten major percentatge de diagnòstic tardà.